

Feltarbejde, hvor de studerende arbejder med de metoder og analyser, som underviser anvender i sin forskning

Hvem skriver: Louise Victoria Johansen, videnskabelig assistent, Det Juridiske Fakultet

Fag, kursus/anden sammenhæng, studietrin og antal studerende:

Anthropology of Law, 15 ECTS KA-fag ved Det Juridiske Fakultet. 13 studerende.

Motivation for aktiviteten: De juridiske studerende udfører feltarbejde inden for et retligt område med det formål at anvende en metode, der ellers er dem fremmed, og som de ikke kan læse sig til. De studerende introduceres til min egen faglighed og får mulighed for at arbejde inden for den.

Centrale læringsmål med fokus på hvilken måde aktiviteten er forskningsbaseret: Kurset sigter overordnet mod at give de studerende en basis for at kunne forstå og analysere juraens rolle i samfundet ud fra antropologisk teori og metode. Læringsmålene for feltarbejdet specifikt er, at de selvstændigt skal kunne formulere en kortere empirisk undersøgelse med et afgrænset problem; at planlægge og udføre deltagerobservation og kvalitative interviews og diskutere metodiske overvejelser og analytiske vinkler med resten af holdet. Endvidere skal studerendes evne til at bruge og kritisk evaluere kvalitative data om juridiske forhold, samt at koble teori og empiri, styrkes.

Beskrivelse af aktiviteten: Kort inde i forløbet udfører holdet semistrukturerede interviews med forskere på Det Juridiske Fakultet, og efterfølgende tager holdet ind og observerer en straffesag i Byretten. Sammen opstiller vi et observationsskema, så observerer vi retssagen og endelig diskuterer vi vores indtryk sammenholdt med observationsskemaet, dvs. at vi evaluerer vores udgangspunkt og dets implicite forventninger. Erfaringerne fra læringsaktiviteterne danner referencepunkt for resten af kurset og ikke mindst næste trin: deres selvstændige feltarbejde. Det er placeret i den sidste tredjedel af kurset, da de studerende så har haft mulighed for at læse en del tekster, som præsenterer og analyserer antropologiske data inden for et retsligt felt. Dvs. at de først i fællesskab afprøver metoden, siden læser de om den, og sluttelig laver de selv en undersøgelse. Den forbereder de sig til ved at indkredse en problematik, de gerne vil studere eksempelvis regler og praksis i forbindelse med konflikthåndtering i folkeskolen, lægeløftet i praksis, kommunikation mellem advokater og deres klienter o.a. De sender idé og en problemformulering til mig og præsenterer den efterfølgende på holdet, hvor vi sammen giver forslag til fokus, metodiske fremgangsmåder og endelig rent praktisk: Kan vi hjælpe hinanden med at få fat i de relevante personer?

Undervejs i forløbet mødes vi på holdet og evaluerer fremskridt og diskuterer problemer med feltarbejdet.

De studerende laver som afslutning et ca. 20 minutters oplæg på holdet om deres overvejelser om forløbet, metodiske spørgsmål, og endelig hvordan deres resultater kan knyttes til de teoretiske/analytiske vinkler i kursusteksterne, f.eks.: ”Er der tale om ’semi-autonomous social fields’ jf. Sally Falk Moore, i Zentropas måde at bruge gratis arbejdskraft på?” Efter oplægget kommer vi andre med yderligere forslag til, hvilke andre analytiske vinkler man kunne have anlagt på materialet.

Samspil mellem undervisningen og eksamen: Feltarbejdet kan både have direkte og indirekte indflydelse på eksamen: nogle af de studerende vælger at uddybe indsigterne fra deres feltarbejde i det eksamensessay, som er ca. 30 sider langt og med selvvalgt problemformulering. Alle studerende kan dog, uanset om de bruger deres eget feltarbejde, anvende øvelsen til at blive bedre til at koble empiriske data/eksempler med relevant teori fra kurset, til selvstændigt at formulere et problem, de vil undersøge, og til at forstå og kritisk evaluere den antropologiske tilgang til retten.

Udbyttet af aktiviteten for de studerende: Jf. ovenstående punkt. Desuden har jeg oplevet, at flere af de studerende siden hen har anvendt deres ide fra feltarbejdet og/eller eksamensessay til et specialeemne.

Udbyttet i forskningsøjemed: De studerende får muligvis afsæt til et speciale, sådan at deres feltarbejde/essay også peger frem og kan bruges til yderligere forskning.

For mit eget vedkommende anvender jeg ofte tidligere studerendes eksamensessays (i anonymiseret form og med deres samtykke), som er skrevet på baggrund af deres feltarbejde, i undervisningen, fordi de er så interessante. Emnerne er selvfølgelig mangfoldige og ligger ikke altid tæt op ad mine egne projekter, men de er inspirerende som ideer, ligesom diskussionerne om analytiske vinkler på det empiriske materiale kan virke tilbage på min egen forskning.

Styrker og svagheder ved aktiviteten: De studerende lægger generelt et stort engagement i feltarbejdet og bliver meget optaget af det. Derfor bliver kvaliteten også høj, og jeg mener, at øvelsen generelt hjælper de studerende til at skrive bedre eksamensopgaver.

Svagheden er, at de studerende ikke nødvendigvis selv ser denne kobling mellem deres mundtlige fremstilling og en senere, skriftlig eksamensopgave, og jeg overvejer fremadrettet at bede dem lave en skriftlig synopsis om feltarbejdet, så de også føler, de har arbejdet skriftligt med det undervejs.

Nøgleord:

Kvalitativ metode, analyse af feltnoter og transskriberede interviews